

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ YANINDA ELMİN İNKİŞAFI FONDU

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondunun
elmi-tədqiqat proqramlarının, layihələrinin və digər elmi tədbirlərin
maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə qrantların verilməsi üzrə
2012-ci il üçün 2-ci müsabiqəsinin (EIF-2012-2(6)) qalibi olmuş
lahiyənin yerinə yetirilməsi üzrə

YEKUN ELMİ-TEXNİKİ HESABAT

Layihənin adı: Nərə balıqlarının və çox iri ölçülü makrobraxium şirinsu krevetlərinin qapalı su təchizatlı
qurğularda akvakultura şəraitində intensiv yetişdirilməsi (*pilot layihə üçün konsepsiyanın hazırlanması*)

Layihə rəhbərinin soyadı, adı və atasının adı: Ələkbərov İlham Xəyyam oğlu

Qrantın məbləği: 50 000 manat

Layihənin nömrəsi: EIF-2012-2(6)-39/23/3-M-27

Müqavilənin imzalanma tarixi: 27 may 2013-cü il

Qrant layihəsinin yerinə yetirilmə müddəti: 12 ay

Layihənin icra müddəti (başlama və bitmə tarixi): 01 iyul 2013-cü il-01 iyul 2014-cü il

Diqqət! Bütün məlumatlar 12 ölçülü Arial şrifti ilə, 1 intervalla doldurulmalıdır

Diqqət! Uyğun məlumat olmadığı təqdirdə müvafiq bölmə boş buraxılır

Hesabatda aşağıdakı məsələlər işıqlandırılmalıdır:

1	Layihənin həyata keçirilməsi üzrə yerinə yetirilmiş işlər, istifadə olunmuş üsul və yanaşmalar
Layihə üzrə aşağıdakı işlər görülmüşdür:
1. Nərəkimilərin və digər obyektlərin yetişdirilməsi üçün QSQ-nun istifadəsi haqqında məlum olan bütün
ədəbiyyat və internet mənbələrinin axtarışı və təhlili aparılmışdır.
2. Azərbaycanda nərəkimilərin müasir vəziyyətinin monitorinqi və QSQ tətbiqinin perspektiv
tərəflərinin qiymətləndirilməsi aparılmışdır.
3. QSQ istifadəsi ilə nərəkimilər təsərrüfatının yaradılması üçün tərkibinə görə uyğun gələn suların
Azərbaycanın regionları üzrə mövcudluğu təyin edilmişdir.
4. Avadanlıqları, balıqlar üçün qida istehsal edən və komputer proqram təminatını təmin edən firmalar
müəyyən edilmişdir. |
|---|--|

2	Layihənin həyata keçirilməsi üzrə planda nəzərdə tutulmuş işlərin yerinə yetirilmə dərəcəsi (faizlə qiymətləndirməli) 100 %
3	Hesabat dövründə alınmış elmi nəticələr (onların yenilik dərəcəsi, elmi və təcrübi əhəmiyyəti, nəticələrin istifadəsi və tətbiqi mümkün olan sahələr aydın şəkildə göstərilməlidir) 1. Mövcud olan bütün məlumatların təhlili göstərir ki, qapalı su təchizatı qurğularında (QSQ) olan balıq və digər su orqanizmlərinin yetişdirilməsində innavasion texnologiya olub Azərbaycanda nərəkimilərin artırılmasında daha çox prespektivlidir. 2. Azərbaycanda ilk dəfə olaraq artezyan sularının keyfiyyətinin nərə təsərrüfatına uyğunluğu üzrə işlər aparılmışdır və QSQ-da nərəkimilər təsərrüfatlarının yaradılması üçün regionlar təyin edilmişdir. 3. QSQ-da nərəkimilər təsərrüfatı üçün suyun hidrokimyəvi göstəriciləri (biogen elementlərin tərkibi, ağır metallar və s.) təyin edilmişdir. 4. QSQ üçün avadanlıqların çatdırılması ilə məşğul olan firmaların monitorinqi aparılmış, ilkin material olan balıqlar (10 qramlıq cavan nərəkimilər) üçün qida təchizatı ilə məşğul olan ən yaxşı firmalar, həmçinin balıq təsərrüfatlarında avtomatik idarəetmə sistemlərinin catdırılması və quraşdırılması ilə məşğul olan firmalar seçilmişdir. 5. İlk dəfə olaraq Azərbaycan şəraitində QSQ nərəkimilər təsərrüfatı üçün nümunə biznesplan hazırlanmışdır ki, bu plana uyğun olaraq il ərzində 45 ton balığın satışa çıxarılması nəzərdə tutulmuşdur.
4	Layihə üzrə elmi nəşrlər (elmi jurnallarda məqalələr, monoqrafiyalar, icmallar, konfrans materiallarında məqalələr, tezislər) (dərc olunmuş, çapa qəbul olunmuş və çapa göndərilmişləri ayrılıqda qeyd etməklə, uyğun məlumat - jurnalın adı, nömrəsi, cildi, səhifələri, nəşriyyat, indeksi, İmpact Factor, həmmüəlliflər və s. bunun kimi məlumatlar - ciddi şəkildə dəqiq olaraq göstərilməlidir) <i>(surətlərini kağız üzərində və CD şəklinə əlavə etməli!)</i> Hazırda pilot layihə üçün konsepsiya hazırlanır
5	İxtira və patentlər, səmərələşdirici təkliflər yoxdur
6	Layihə üzrə ezamiyyətlər (ezamiyyə baş tutmuş təşkilatın adı, şəhər və ölkə, ezamiyyə tarixləri, həmçinin ezamiyyə vaxtı baş tutmuş müzakirələr, görüşlər, seminarlarda çıxışlar və s. dəqiq göstərilməlidir) Layihə üzrə bir ezamiyyət baş tutmuşdur. Layihənin rəhbəri, müxbir üzv İ.X.Ələkbərov Riqa şəhərində (Latviya) 6 gün müddətində ezamiyyətdə olmuşdur. Ezamiyyətdə olduğu müddətdə İ.X.Ələkbərov müasir avadanlıqlar istehsal edən, "Akva Agro" işi və istehsalatı ilə yaxından tanış olmuşdur.
7	Layihə üzrə elmi ekspedisiyalarda iştirak (əgər varsa) Layihə üzrə bir ekspedisiya təşkil olunmuşdur. Mingəcevir şəhərinə təşkil olunmuş ekspedisiya zamanı suyun hidrokimyəvi və hidrobioloji analizləri üçün nümunələr götürülmüş və orada nərəkimilərin çoxaldılması üçün mövcud şəraitlər yoxlanılmışdır.
8	Layihə üzrə digər tədbirlərdə iştirak yoxdur
9	Layihə mövzusu üzrə elmi məruzələr (seminar, dəyirmi masa, konfrans, qurultay, simpozium və s. çıxışlar) (məlumat tam şəkildə göstərilməlidir: a) məruzənin növü: plenar, dəvətli, şifahi və ya divar məruzəsi; b) tədbirin kateqoriyası: ölkədaxili, regional, beynəlxalq) Layihə mövzusu üzrə layihənin rəhbəri, müxbir üzv İ.X.Ələkbərov AMEA Rəyasət Heyyyətinin iclasında məruzə ilə çıxış etmişdir.

10	Layihə üzrə əldə olunmuş cihaz, avadanlıq və qurğular, mal və materiallar, komplektləşdirmə məmulatları
	Layihə üzrə bir rezin qayıq və onun üçün mühərrik alınmışdır. Bundan başqa komputer, printer və skaner komplekti və bir noutbuk alınmışdır.
11	Yerli həmkarlarla əlaqələr
	Layihənin yerinə yetirilməsi üçün bütün elmi işlər AMEA Zoologiya İnstitutu və Elmi Tədqiqat Balıqçılıq Təsərrüfatı İnstitutunun əməkdaşları ilə bigə aparılmışdır.
12	Xarici həmkarlarla əlaqələr
	Layihənin icra edilməsi müddətində bütün lazımi məsləhətlər və arayışlar Rusiya ETBT İnstitutunun, Türkiyənin və Latviyanın mütəxəssislərindən alınmış və müzakirə edilmişdir.
13	Layihə mövzusu üzrə kadr hazırlığı (əgər varsa)
	Almaniyada yerləşən "Leibniz-institute of freshwater" əlaqə yaradılmış və gələcəkdə onların dəstəyi ilə (DAAD fondu) Zoologiya institutunun işçilərindən birinin həmin instituta təcrübəkeçməyə göndərilməsi üçün razılıq alınmışdır.
14	Sərgilərdə iştirak (əgər baş tutubsa)
	yoxdur
15	Təcrübəartırmada iştirak və təcrübə mübadiləsi (əgər baş tutubsa)
	DAAD fondunun dəstəyi ilə Zoologiya institutunun işçilərindən birinin Almaniyada yerləşən "Leibniz-institute of freshwater" təcrübəkeçmə planlaşdırılır.
16	Layihə mövzusu ilə bağlı elmi-kütləvi nəşrlər, kütləvi informasiya vasitələrində çıxışlar, yeni yaradılmış internet səhifələri və s. (məlumatı tam şəkildə göstərilməlidir)
	2014-cü ilin 2-5 iyun tarixlərində Bakı Biznes Mərkəzində BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) "Mərkəzi Asiya və Qafqazda balıqçılıq təsərrüfatı və akvakultura sahəsində Regional Komissiya"nın (CACFish) növbəti 3-cü Sessiyası keçirilmişdir. Sessiyanın işində 5 iyun tarixində FAO-Türkiyə əməkdaşlıq proqramı çərçivəsində fəaliyyət göstərən "FishDev-Mərkəzi Asiya" proqramı ilə bağlı müxtəlif layihələrin yerinə yetirilməsi və gələcək layihələrin müəyyən edilməsinə dair müzakirələr aparılmışdır və qərarlar qəbul edilmişdir. Müzakirələrdə, digər layihələrlə yanaşı, o cümlədən də, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondunun dəstəyi ilə həyata keçirilən "Azərbaycanda akvakultura üçün qapalı su sistemlərinin tətbiqi" layihəsi ilə bağlı, FAO-nun texniki yardımı çərçivəsində akvakultura sahəsində beynəlxalq ekspertlərin tövsiyələri nəzərə alınmışdır, yaxın zamanda bu layihənin inkişafı üçün fəaliyyət proqramının müəyyən olunması və gələcək işlərin həyata keçirilməsi üçün tədbirlər planı hazırlanması barədə qərar qəbul edilmişdir. 5 iyun tarixində "FishDev-Mərkəzi Asiya" proqramı üzrə sessiyanın işində AMEA-nın Zoologiya İnstitutunun direktoru İlham Ələkbərov və Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Balıqçılıq Təsərrüfatı İnstitutunun direktoru Mehman Axundov iştirak etmişdirlər.

SİFARIŞÇI:

Elmin İnkişafı Fondu

Müəviri

Babayeva Ədilə Əli qızı

İCRAÇI:

Layihə rəhbəri

Ələkbərov İlham Xəyyam oğlu

(imza)

" 15" iyul 2014-cü il

(imza)

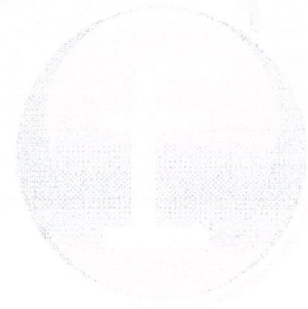
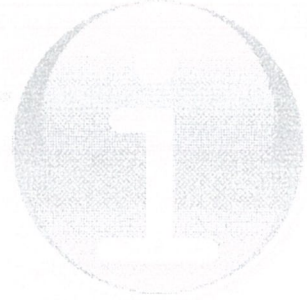
" 15" iyul 2014-cü il

Baş məsləhətçi

Daşdəmirova Xanım Faiq qızı

(imza)

" 15" iyul 2014-cü il

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ YANINDA
ELMİN İNKİŞAFI FONDU

MÜQAVİLƏYƏ ƏLAVƏ

**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondunun
elmi-tədqiqat proqramlarının, layihələrinin və digər elmi tədbirlərin
maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə qrantların verilməsi üzrə
2012-ci il üçün 2-ci müsabiqəsinin (EIF-2012-2(6)) qalibi olmuş
lahiyənin yerinə yetirilməsi üzrə**

**ALINMIŞ NƏTİCƏLƏRİN ƏMƏLİ (TƏCRÜBİ) HƏYATA KEÇİRİLMƏSİ
VƏ LAYİHƏNİN NƏTİCƏLƏRİNDƏN GƏLƏCƏK TƏDQIQATLARDA
İSTİFADƏ PERSPEKTİVLƏRİ HAQQINDA
MƏLUMAT VƏRƏQİ
(Qaydalar üzrə Əlavə 16)**

Layihənin adı: Nərə balıqlarının və çox iri ölçülü makrobraxium şirinsu krevetlərinin qapalı su təchizatlı qurğularda akvakultura şəraitində intensiv yetişdirilməsi (*pilot layihə üçün konsepsiyanın hazırlanması*)

Layihə rəhbərinin soyadı, adı və atasının adı: Ələkbərov İlham Xəyyam oğlu

Qrantın məbləği: 50 000 manat

Layihənin nömrəsi: EIF-2012-2(6)-39/23/3-M-27

Müqavilənin imzalanma tarixi: 27 may 2013-cü il

Qrant layihəsinin yerinə yetirilmə müddəti: 12 ay

Layihənin icra müddəti (başlama və bitmə tarixi): 01 iyul 2013-cü il-01 iyul 2014-cü il

1. Layihənin nəticələrinin əməli (təcrübi) həyata keçirilməsi

1	<p>Layihənin əsas əməli (təcrübi) nəticələri, bu nəticələrin məlum analoqlar ilə müqayisəli xarakteristikası</p> <p>1. Əldə edilmiş nəticələr göstərdi ki, QSQ əsasında olan akvakultura bütün dünya üzrə, əsasən nərəkimilərin yetişdirilməsi sahəsində geniş yayılmışdır. Oxşar təsərrüfatlar böyük müvəffəqiyyətlə ABŞ, Paraqvayda, Avropanın bir çox ölkələrində fəaliyyət göstərir, son illər isə keçmiş SSRİ-ə daxil olan bir çox ölkələrdə Latviya, Ukrayna, Belarusiya və Ermənistanda nərəkimilərin artırılması sürətlə inkişaf edir.</p>
----------	--

2. Azərbaycan QSQ üçün tələb olunan kifayət qədər artezyan su quyularının şirin su ehtiyatına malikdir və lazımi maaliyyətləşdirmə şəraitində bir neçə il ərzində balıqartırma təsərrüfatları yaradaraq Respublikamızın nərəkimilərin satışında olan boşluqları doldurmaq mümkündür.

2 Layihənin nəticələrinin əməli (təcrübi) həyata keçirilməsi haqqında məlumat (istehsalatda tətbiq (tətbiqin aktını əlavə etməli); tədris və təhsildə (nəşr olunmuş elmi əsərlər və s. – təhsil sisteminə tətbiqin aktını əlavə etməli); bağlanmış xarici müqavilələr və ya beynəlxalq layihələr (kimlə bağlanıb, müqavilənin və ya layihənin nömrəsi, adı, tarixi və dəyəri); dövlət proqramlarında (dövlət orqanının adı, qərarın nömrəsi və tarixi); ixtira üçün alınmış patentlərdə (patentin nömrəsi, verilmə tarixi, ixtiranın adı); və digərlərində)

yoxdur

2. Layihənin nəticələrindən gələcək tədqiqatlarda istifadə perspektivləri

1 Nəticələrin istifadəsi perspektivləri (fundamental, tətbiqi və axtarış-innovasiya yönü elmi-tədqiqat layihə və proqramlarında; dövlət proqramlarında; dövlət qurumlarının sahə tədqiqat proqramlarında; ixtira və patent üçün verilmiş ərizələrdə; beynəlxalq layihələrdə; və digərlərində)

Bizim tərəfimizdən əldə olunmuş nəticələrin perspektivləri aşağıdakılardır :

1. QSQ metodundan nərəkimilərdən başqa digər qiymətli balıqların yetişdirilməsində istifadə edilməsinin mümkünlüyü; belə ki, əgər QSQ-da nərəkimilərin illik məhsulu 45 ton təşkil edərsə, eyni qurğuda qızılbalıqların yetişdirilməsi zamanı 51 ton məhsul əldə etmək olar.

2. Nərəkimilərin satışı üçün QSQ təsərrüfatlarının yaradılması üzrə xüsusi dövlət proqramının hazırlanması. Bu cür fermer təsərrüfatlarının maliyyələşdirilməsi zamanı bir neçə ildən sonra yetişdirilən ilk nərə balıqlarının bazara çıxarılması mümkündür. Belə ki, 10 qram çəkiyə malik körpə balıqlar il ərzində 2 kq artır ki, bu da onların yetişdirilməsinin 3-cü ilində 4 kq-lıq balıqların satılması deməkdir.

3. Nərəkimilərdə cinsiyyətin təyin edilməsi (USM vasitəsi ilə) bir illik yaş dövründə mümkündür. Cinsiyyətin təyin edilməsi çox perspektivlidir, belə ki, xarici ölkələrdə mövcud olan təsərrüfatlarda cinsiyyət təyin edildikdən sonra, erkəklər satış üçün ayrılır, diş fərdlər isə qara kürünün alınması üçün yetişdirilməyə davam etdirilir. Müasir texnologiyalar vasitəsi ilə bir balıqdan bir neçə dəfə kürü almaq mümkündür ki, bu da təsərrüfatı kifayət qədər gəlirli edir. ABŞ-da olan təsərrüfatlardan 10 ton, Fransada 20 ton, İtaliyada 25 ton, Çində isə 85 ton kürü alınmasını qeyd etmək kifayət edir.

Ölkəmizdə turizmin inkişafını nəzərə alaraq, nərəkimilərin QSQ-da satış üçün yetişdirilməsi kifayət qədər perspektivli və sərfəlidir.

SİFARİŞÇİ:

Elmin İnkişafı Fondu

Müşavir

Babayeva Ədilə Əli qızı

(imza)

"16" iyul 2014-cü il

Baş məsləhətçi

Daşdəmirova Xanım Faiq qızı

(imza)

"15" iyul 2014-cü il

İCRAÇI:

Layihə rəhbəri

Ələkbərov İlham Xəyyam oğlu

(imza)

"10" iyul 2014-cü il

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ YANINDA
ELMİN İNKİŞAFI FONDU**

MÜQAVİLƏYƏ ƏLAVƏ

**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondunun
elmi-tədqiqat proqramlarının, layihələrinin və digər elmi tədbirlərin
maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə qrantların verilməsi üzrə
2012-ci il üçün 2-ci müsabiqəsinin (EIF-2012-2(6)) qalibi olmuş
lahiyənin yerinə yetirilməsi üzrə**

**ALINMIŞ ELMİ MƏHSUL HAQQINDA MƏLUMAT
(Qaydalar üzrə Əlavə 17)**

Layihənin adı: Nərə balıqlarının və çox iri ölçülü makrobraxium şirinsu krevetlərinin qapalı su təchizatlı qurğularda akvakultura şəraitində intensiv yetişdirilməsi (*pilot layihə üçün konsepsiyanın hazırlanması*)

Layihə rəhbərinin soyadı, adı və atasının adı: Ələkbərov İlham Xəyyam oğlu

Qrantın məbləği: 50 000 manat

Layihənin nömrəsi: EIF-2012-2(6)-39/23/3-M-27

Müqavilənin imzalanma tarixi: 27 may 2013-cü il

Qrant layihəsinin yerinə yetirilmə müddəti: 12 ay

Layihənin icra müddəti (başlama və bitmə tarixi): 01 iyul 2013-cü il-01 iyul 2014-cü il

Diqqət! Bütün məlumatlar 12 ölçülü Arial şrifti ilə, 1 intervalla doldurulmalıdır

1. Elmi əsərlər (sayı)

№	Tamlıq dərəcəsi	Dərc olunmuş		
		Dərc olunmuş	Çapa qəbul olunmuş və ya çapda olan	Çapa göndərilmiş
1.	Elmi məhsulun növü			
	Monoqrafiyalar	yoxdur		
	həmçinin, xaricdə çap olunmuş	yoxdur		
2.	Məqalələr	yoxdur		

	həmçinin xarici nəşrlərdə	yoxdur		
3.	Konfrans materiallarında məqalələr	yoxdur		
	O cümlədən, beynəlxalq konfrans materiallarında	yoxdur		
4.	Məruzələrin tezisləri	yoxdur		
	həmçinin, beynəlxalq tədbirlərin toplusunda	yoxdur		
5.	Digər (icmal, atlas, kataloq və s.)	yoxdur		

2. İxtira və patentlər (sayı)

No	Elmi məhsulun növü	Alınmış	Verilmiş	Ərizəsi verilmiş
1.	Patent, patent almaq üçün ərizə	yoxdur		
2.	İxtira	yoxdur		
3.	Səmərələşdirici təklif	yoxdur		

3. Elmi tədbirlərdə məruzələr (sayı)

No	Tədbirin adı (seminar, dəyirmi masa, konfrans, qurultay, simpozium və s.)	Tədbirin kateqoriyası (ölkədaxili, regional, beynəlxalq)	Məruzənin növü (plenary, dövlətli, şifahi, divar)	Sayı
1.	AMEA Rəyasət Heyyyətinin iclasında məruzə	ölkədaxili	plenary	1
2.				
3.				

SİFARİŞÇİ:
Elmin İnkişafı Fondu

Müşavir
Babayeva Ədilə Əli qızı

İCRAÇI:

Layihə rəhbəri
Ələkbərov İlham Xəyyam oğlu

(imza)

"10" *iyul* 2014-cü il

(imza)

"10" *iyul* 2014-cü il

Baş məsləhətçi

Daşdəmirova Xanım Faiq qızı

Xanım Faiq qızı

(imza)

"10" *iyul* 2014-cü il

